

॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥ ६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ ८० ॥

चिरमस्युषितः पुत्रचिरं शुश्रूषितस्त्वया ॥ वृद्धं मामप्यनुज्ञातुमर्हसि त्वं नराधिप ॥ ५७ ॥ वैशंपायन उवाच इत्युक्त्वा धर्मराजानं वेपमानं कृतांजलिं ॥ उवाच वचनं राजा धृतराष्ट्रौ विकासुतः ॥ ५८ ॥ संजयं च महात्मानं कृपं चापि महारथं ॥ अनुनेतुमिहैच्छामि भवद्भिर्वसुधाधिपं ॥ ५९ ॥ म्लायते मे मनो हीदं मुखं च परिशुष्यति ॥ वयसा च प्रकृष्टेन वाग्व्यायामेन चैव ह ॥ ६० ॥ इत्युक्त्वा स तु धर्मात्मा वदद्द्वे राजा कुहूद्वहः ॥ गांधारी शिश्रिये धीमान् सहसैव गता सुवत् ॥ ६१ ॥ तंतु दृष्ट्वा समासीनं विसंज्ञमिव कौरवं ॥ आर्तिराजागमत्तीव्रां कौंतेयः परवीरहा ॥ ६२ ॥ युधिष्ठिर उवाच यस्य नागसहस्रेण शतसंख्येनैव बलं ॥ सोयं नारीं व्यपाश्रित्य शैते राजा गता सुवत् ॥ ६३ ॥ आयसी प्रतिमा येन भीमसेनस्य सापुरा ॥ चूर्णीकृता बलवता सौबलामाश्रितः खियं ॥ ६४ ॥ धिगस्तु मामधर्मं ज्ञधिं भृङ्गिद्विधिकूचमेश्रुतं ॥ यत्कृते दृथिवीपालः शैतेयमतथोचितः ॥ ६५ ॥ अहमप्युपवत्स्यामि यथैवायं गुरुर्मम ॥ यदि राजानं भुंक्तं यं गांधारी च यशस्विनी ॥ ६६ ॥ वैशंपायन उवाच ततोऽस्य पाणि नाराजन् जलशरीतेन पांडवः ॥ उरोमुखं च शनैः पर्यमार्जत धर्मवित् ॥ ६७ ॥ तेन रत्नौषधिमता पुण्येन च सुगंधिना ॥ पाणिं स्पर्शनं न राज्ञः सराजा संज्ञामवाप ह ॥ ६८ ॥ धृतराष्ट्र उवाच स्पृशामं पाणिना भूयः परिष्वज च पांडव ॥ जीवामीवाति संस्पर्शं तत्तव राजीवलोचन ॥ ६९ ॥ मूर्धानं च तवाग्रातुमिच्छामि मनुजाधिप ॥ पाणिभ्यां हि परिस्पृष्टुं प्रीणनं हि महम्मम ॥ ७० ॥ अष्टमोऽथ दधकालो यमाहारस्य कृतस्य मे ॥ येनाहं कुरुशार्दूलशक्रो भिनविचेष्टितुं ॥ ७१ ॥ व्यायामश्चायमत्यर्थं कृतस्त्वामभियाचता ॥ ततोऽग्लानमना स्तातनष्ट संज्ञ इवाभवं ॥ ७२ ॥ तवाभ्युत्तरसप्रख्यं हस्तस्पर्शमिमं प्रभो ॥ लब्ध्वासंजीवितोऽस्मीति मन्ये कुरुकुलोद्वह ॥ ७३ ॥ वैशंपायन उवाच एवमुक्तस्तु कौंतेयः पित्राज्येष्ठेन भारत ॥ पस्पर्शं सर्वगात्रेषु सौहादां तं शनैस्तदा ॥ ७४ ॥ उपलभ्यततः प्राणान् धृतराष्ट्रो महीपतिः ॥ बाहुभ्यां संपरिष्वज्य मूर्ध्यां जिघ्रत पांडवं ॥ ७५ ॥ विदुरादयश्च ते सर्वे रुरुदुर्दुःखिता भर्शः ॥ अतिदुःखात्तुरा जानं नोचुः किंच न पांडवं ॥ ७६ ॥ गांधारी त्वेव धर्मज्ञा मनसोद्वहती भर्शः ॥ दुःखान्यधारयद्राजन्मेवमित्येव चाब्रवीत् ॥ ७७ ॥ इतरास्तु खियः सर्वाः कुंत्या सहस्र दुःखिताः ॥ नेत्रैरागत विच्छेदैः परिवार्य स्थिता भवन् ॥ ७८ ॥ अथाब्रवीत्सुनर्वाक्यं धृतराष्ट्रे युधिष्ठिरं ॥ अनुजानीहि मारं जंस्तापस्ये भरतर्षभ ॥ ७९ ॥ म्लायते मे मनस्तात भूयो भूयः प्रजल्मतः ॥ परंपुत्रपरिक्लेष्टुमिहार्हसि ॥ ८० ॥